

Amsterdam, 17 juli 2020

Geachte Minister/Staatssecretaris

Met verbazing en ook ongeloof hebben wij kennis genomen van het Wetsvoorstel, kortweg omschreven als “kinderverkoop” waarin de strafbaarstelling “commercieel” draagmoederschap wordt geregeld.

Wij zijn ouders van een zoon die middels draagmoederschap ter wereld is gekomen. Dat was voor ons de enige reële mogelijkheid om onze diep gekoesterde kinderwens in vervulling te laten gaan. Het vinden van een Nederlandse draagmoeder was praktisch niet haalbaar. Om die reden waren wij genoodzaakt om hiervoor naar het buitenland te gaan, in ons geval de Verenigde Staten. Die keuze is bewust gemaakt om twee redenen: Het is in de VS mogelijk een goede juridische aansluiting te vinden op de Nederlandse regelgeving zodat het vaststellen van vaderschap en adoptieprocedure soepel loopt. Maar zeker zo belangrijk is dat gespecialiseerde bureaus in de VS een servicepakket bieden met alle aspecten die door ons als belangrijk en noodzakelijk werden beoordeeld. De ei-donor en draagmoeder worden zorgvuldig geselecteerd, moeten aan voorwaarden voldoen waaronder hun familie historie (ouders/grootouders) bekend, een stabiele gezinssituatie, zelf al eigen kinderen hebben (igv draagmoeder), ze worden psychologisch en medisch uitgebreid getest en gescreend. De draagmoeder wordt tijdens het draagmoederschap periodiek gemonitord door een sociaalwerker die als hulp en vraagbaak dient, maar ook kan bijsturen indien nodig. Een voorwaarde daarnaast was dat de ei-donor bekend en bereid is om te zijner tijd beschikbaar te zijn voor contact met onze zoon. Wij hebben tijdens de zwangerschap en daarna intensief contact gehad met de draagmoeder, een stabiele getrouwde werkende jonge vrouw met werkende man, kind en eigen huis. Ze koesterde de wens om nogmaals een kind te dragen, maar de genetisch combinatie met haar man gaf te veel risico's. Daarnaast had zij ook vanuit haar christelijke overtuiging de wens om anderen die niet zelf het kindergeluk konden waarmaken hierbij te helpen. En ja de financiële vergoeding welke zij hiervoor hebben ontvangen was ook gewenst om haar eigen zoon een goede opleiding te kunnen geven. Nog steeds hebben wij goed contact met de ei-donor en veelvuldig met de draagmoeder met wie wij inmiddels goede vrienden zijn geworden.

Met deze alleen maar goede ervaringen herkennen wij ons helemaal niet in de vermeende misstanden, gevaren en risico's die de Wet probeert te ondervangen en bestrijden. Daarmee is niet gezegd dat die helemaal niet voorkomen, maar wat zijn nu precies hierbij de feiten? De Wet is gebaseerd op veronderstellingen en aannames die helemaal niet of heel slecht zijn onderbouwd.

Hoe vaak komt er misstanden voor, onder welke omstandigheden en in welke landen en hoe verhoudt zich dit met de gevallen waarin het wel volgens geaccepteerde normen gaat? Gegevens daaromtrent ontbreken in dit Wetsvoorstel.

Het gelijkstellen van commercieel draagmoederschap met kopen van een kind of kinderhandel is bizar en belangrijker nog, volstrekt onvergelijkbaar. Vrijwel altijd is een van de wensouders ook de biologische ouder en heeft per definitie de draagmoeder geen biologisch band met het kind. Is er dan sprake van koop van een kind of kinderhandel?

Feitelijk is er sprake van het verlenen van een dienst waartegenover een vergoeding staat. Altijd is er sprake van het vervullen van een van de grootste wensen van mensen, waarbij het financieel aspect van ondergeschikt belang is.

Hoezo is een draagmoeder die een vergoeding krijgt niet in staat hieromtrent zelf een goede afweging te maken, nog even los van de geschiktheidstoets door een gespecialiseerd bureau die zij moet passeren alvorens zij hiervoor in aanmerking komt?

Ook is op geen enkele manier aangetoond of onderbouwd dat een kind ongelukkig(er) is als hij/zij de wijze van haar ontstaan verneemt.

Het toch ingewikkelde, langzame en vaak kostbare draagmoederproces waarbij verschillende obstakels moeten worden genomen is weggelegd voor en kan alleen worden volbracht door wensouders die dit echt heel graag willen en het kind is ook al om die reden meer dan gewenst. Ben je als kind beter af als je per ongeluk, ongepland, onder ongunstig omstandigheden of ongewenst bent verwekt op de gebruikelijke wijze?

Draagt de Wet eigenlijk wel bij aan het beoogde doel -het voorkomen van mistanden- of zorgt dit voor andere oplossingen en sluiproutes die echt ongewenst zijn? De beschikbaarheid van draagmoeders die voldoen aan de voorwaarden zal hierdoor eerder af dan toenemen terwijl de kinderwens en de drang om die te verwezenlijken door de Wet niet zal afnemen.

Er zijn in deze wereld veel zaken die ongewenste situaties veroorzaken. Van de kleding industrie is bekend dat er vele misstanden voorkomen waaronder slechte werkomstandigheden, uitbuiting en vormen van moderne slavernij. Gaan we daarom die wijze geproduceerde kleding verbieden? Nee dus. Wel proberen we door het opstellen van normen en daaraan verbonden keurmerken en het aanspreken van producenten en handelaren, hierop gunstige invloed uit te oefenen.

Deze Wet die wel een gerechtvaardigd doel dient, slaat de plank nagenoeg volledig mis en treft met name de veruit grootste groep van wensouders die op verantwoorde wijze deze wens tot vervulling wil brengen. Zij lijkt bedacht "achter het schrijfbureau", heeft een hoog moralistisch, 19-eeuws paternalistisch gehalte met symboolpolitiek en is gebaseerd op niet onderbouwde aannames en evident onjuist veronderstellingen. Zij criminaliseert mensen die door de omstandigheden gedwongen op deze wijze aan een oer-wens invulling willen geven en diegene die heb daarbij behulpzaam zijn.

Als je misstanden bij draagmoederschap wilt volkomen zijn er andere effectievere en doelgerichte methoden denkbaar. Met deze Wet wordt bijna letterlijk "het kind met het badwater weggegooid".

Anneke & Richard